

5 – LA BORREIA

En Canteloube, al segle XIX, pensava que la borreia es ballava ja fa 2000 anys ... Com a mínim !

Aquí tenim una de les elucubracions dels folkloristes d'aquella època.

Es pot llegir igualment que la borreia és una dansa cèltica molt antiga... O encara que va ser ballada pels Gals !

Qualsevol estudi una mica seriós desmunta evidentment aquelles llegendes sense bases.

En 1643, dins un lèxic francès - italià, apareix la següent definició :
« *Bourrée* : *spetie di suono e danza* (mena d'aire i de dansa). En 1644 l'italià Locatelli sent cantar “*en llengua provençalica sobre l'aire de la borreia de J-B Lulli* ». Però la borreia d'aquesta època que era? Ningú no ho sap. J-B Lulli s'ha inspirat d'una melodia de la tradició popular o, al contrari, la música d'en Lulli va ser adoptada – i adaptada – per la classe occitana culta d'aquesta època?

Els famosos músics del segle XVII o XVIII escrivien les seves borreies amb compassos binaris. Encara avui les borreies d'*Arieja*, *Berry* o *Bourbonnais* són de dos temps. L'*Auvernha* és una excepció amb la seva borreia de tres temps.

La forma més antiga de la borreia sembla ser la de dues files de balladors, de cara els uns dels altres. Avancen i reculen fins el moment que creuen i canvien de lloc. Si, potser, temps enrera es tractava d'un grup de cara a un altre, en fi de tradició era més aviat un ballador de cara a un altre al sí del conjunt de balladors.

Per bona part d'*Auvernha* la forma més antiga recopilada és la de dos homes ballant junts. El desplaçament, en lloc de fer-se d'abans enrera, es fa lateralment.

Aquesta forma va evolucionar. Si la forma amb dos homes encara existeix, fa temps que la parella (home/dona) va aparèixer. (I, ara, amb dues noies). També formes a 2 o 3 parelles.

A més a més, diverses formes figurades s'hi van afegir i és així que, molt sovint al dia d'avui, ballem la borreia de 3 temps.

La de 2 temps, acostuem a ballar-la en línia. Ve generalment de regions veïnes del nord d'Occitània (*Berry* i *Bourbonnais*) o, al contrari, de la part sud d'Occitània : l'*Arieja*.

Encara que, geogràficament, sigui més a prop de Catalunya la *borreia d'Arieja* és menys coneguda i practicada per nosaltres.

S'ha de mencionar en fi una altra forma molt enèrgica de borreies de 3 temps: les "*marchoises*" que es ballen al *Poitou* i que no acostuem a practicar en els nostres balls...

**Meitat sud de l'Estat francès:
localització de la borreia de 2 i de 3 temps.**

Els instruments :

És perillós fer un llistat dels instruments utilitzats en cada lloc per tocar borreies. La gent utilitzava el que tenia...

Però podem destacar :

- ❖ d'una manera generala, una mica pertot:
 - la veu
 - el violí
 - l'acordió diatònic, en fi de tradició

- ❖ en el *Berry* i el *Bourbonnais*:
 - les cornemuses “del centre”
 - la viola de roda

- ❖ en *Auvernha*:
 - la *cabreta* (cornamusa) i l’acordió cromàtic.

- ❖ en *Lemosin*:
 - la *chabreta* (cornamusa)

- ❖ en *Arieja*:
 - l’*aboès* (oboè)

Ives GRAS

Per saber més coses de la borreia, llegir (en francès) :

LA BOURRÉE, historique et avenir - Catherine LIETHOUDT
Institut d’Estudis Occitans 1991 - Collection Escapade n° 2
Edition : Ostal del libre - 32, cité Clairvivre - 15000 AURILLAC - FRANCE